

YAZMA!

OYNAMA!

KONUŞMA!

**KÜLTÜR VE SANATA UYGULANAN
BASKI VE SANSÜR RAPORU
2015**

(1 OCAK 2015 - 30 HAZİRAN 2015)

**Kültür ve Sanat
Platformu**

**YAZMA!
OYNAMA!
KONUŞMA!**

**KÜLTÜR VE SANATA UYGULANAN
BASKI VE SANSÜR RAPORU
2015
(1 OCAK 2015 - 30 HAZİRAN 2015)**

**Kültür ve Sanat
Platformu**

CHP Kültür ve Sanat Platformu

YAZMA! OYNAMA! KONUŞMA!

Kültür ve Sanata Uygulanan Baskı ve Sansür Raporu 2015

Baskı Tarihi: 03 Ağustos 2015

ÖZGÜR, ÖZERK VE ÖZGÜN SANAT

Kültür-sanat dünyamızın temel sorunları arasında, ifade özgürlüğünün tehdit altında olmasını, kültür mirasımızın ranta kurban edilmesini, sanat alanına verilen desteklerin objektif kriterlerden uzak biçimde verilmesini ve sanat dünyamızı tam anlamıyla siyasi iktidarın denetimi altına sokacak TÜSAK yasının gündemde olmasını sayabiliriz.

Sanat politikamızın mottosu “Özgür, Özerk ve Özgün Sanat”tır. Sanatçının özgün yapıtlar verebilmesi için özgürlük önemlidir. Özgürlük ise, özerklikle güvence altına alınabilir. Yani, sanatçılara sağlanacak desteklerin özerk bir kurumca yönlendirilmesi, devletin sanat kurumlarının gerçek bir özerkliğe kavuşturulması gerekir. İfade özgürlüğünün ve kültürel çoğulculuğun güvencesi sanat kurumlarının özerklidir.

Kültür ve sanata ulaşmanın bir insan hakkı olduğu gerçeğinden hareketle, herkesin kültür-sanat etkinliklerinden yararlanabilmesi, bu etkinliklere aktif biçimde katılabilmesi için önlemler almak gerekir. Kamu, sanat kurumları aracılığı ile herkesin kolaylıkla bu etkinliklerden yararlanabilmesi için gereken desteği sağlamalıdır. Sanatın, yalnızca yüksek gelir gruplarındaki insanların yararlanabileceği lüks bir tüketim aracı olmasından, sanatçıların ‘Pazar mekanizmalarına’ teslim edilmesinden yana değiliz.

Ülkemizde, sanatçıların sosyal haklar açısından Avrupa Birliği ölçülerine kavuşturulması gerekir. Sendikalaşmanın özendirilmesi, sanatçılar için özel işsizlik sigortası yasası çıkartılması, kültür-sanat emekçilerinin emeklilik koşullarının yeniden düzenlenmesi, yaşamlarının ileri evrelerini sağlıklı ve güvence içinde tamamlamalarının sağlanması hedeflerimiz arasındadır. Sanat emekçilerinin sigorta primlerinin Kültür Bakanlığı tarafından ödenmesini sağlanmalıdır. Kültür-sanatın, tıpkı sağlık gibi, eğitim gibi kamusal bir hizmet olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, kültür-sanat alanına genel bütçeden ayrılan payın yükseltilmesini hedefliyoruz. İlk aşamada, Kültür’ü Turizm Bakanlığı’ndan ayırarak bağımsız bir bakanlık haline getirilmelidir.

Kemal Kılıçdaroğlu
CHP Genel Başkanı

SUNUŞ

CHP kültür ve sanat alanındaki sorunları ve gelişmeleri yakından takip etmek ve bu alanın sorunlarına çözüm üretmek için 2014 yılında CHP Kültür ve Sanat Platformunu oluşturdu. Platformun işlevi; son derece yaratıcı ve dinamik bir yapısı olan kültür sanat dünyası ile iletişimi ve işbirliğini derinleştirmek ve de sorunlara birlikte çözüm bulmak olarak belirlendi.

Platform kurulduğu günden bu yana kültür-sanat çevreleriyle işbirliği içerisinde çalışmalarını sürdürüyor. Bu erevede CHP'nin 2015 seçim bildirisinin kültür sanat bölümü kültür sanat örgütlerinin aktif katılımıyla hazırlandı. Platformun bir çalışması da her ay düzenli olarak yayınlanan "Kültür ve Sanat Alanında Yönelik Baskı ve Sansür Raporu" oldu. AKP hükümetinin ifade ve basın özgürlüğünü, çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi yok sayan anlayışı sanat alanına sansür ve baskı olarak yansımaktadır.

Platformun 2014 raporunun ortaya koyduğu gibi AKP hkmeti ve onun Kültür Bakanlığı adeta zgr sanata ve sanatçıya savaş açmış durumda. 2014 yılında gerçekleşen yasaklama ve sansür olaylarının sayısının 135'e ıkımış olması da bunu göstermektedir.

AKP hükümetinin sansür ve baskıları 2015 yılında da hız kesmeden devam etti. Ekteki metinde 2015'in ilk altı ayında (10 Ocak - 30 Haziran) yaşanan 67 sansür ve baskı olayını bir rapor halinde kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

CHP olarak, sanat ve kültürel etkinliklere uygulanan sansürü, sanatçılara yapılan baskıları, bakanlık bünyesindeki sanat kurumlarının yok edilmesini kabul etmiyoruz. Yapılmak istenenlere kararlılıkla karşı ıkıyoruz. Bu bağlamda kültür-sanat alanındaki sivil toplum örgütleriyle, sanatçılarla ve sanatseverlerle dayanışma içerisindeyiz.

CHP iktidarında bilim ve kültür zgr, ilgili kurumlar özerk ve toplum demokratik olacaktır.

Ercan Karakaş
CHP Genel Başkan Yardımcısı

Y A Z M A !

O Y N A M A !

K O N U Ő M A !

**KÜLTÜR VE SANATA UYGULANAN
BASKI VE SANSÜR RAPORU
2015
(1 OCAK 2015 - 30 HAZİRAN 2015)**

6 kez belgesel, sinema filmi ve tiyatro oyununa sansür ve yasak uygulandı.

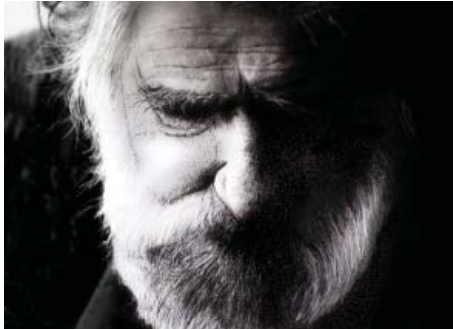
İstanbul Üniversitesi'nde gösterimi yapılacak olan "İki tutam saç: Dersim'in Kayıp Kızları" adlı belgesel, İletişim Fakültesi Dekanı Nilüfer Sezer tarafından engellendi. Gösterimi yapacak olan İletişim Sanatları Kulübü'ne ise "Böyle bir filmin iletişim fakültesinde gösterilemeyeceği" gerekçesi sunuldu.

34. Uluslararası İstanbul Film Festivali'ne katılacak tüm filmlerden 'Kayıtsız ve Eser İşletme Belgesi' istenmesi üzerine, festivalde gösterilmesi planlanan "Kuzey / Bakur" belgeseli gösterimden kaldırıldı; diğer belgeseller ve tüm jüriler de festivalden çekilince, ulusal ve uluslararası yarışmalar iptal oldu; pek çok film gösterilemedi.

Yıllardır uygulanmayan bu yönetmelik hükmünün diğer festivallere de hatırlatılması üzerine, Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı'nca 26.sı düzenlenen Ankara Uluslararası Film Festivali'nde 16 filmin yarışacağı Belgesel Film Yarışması ve 31 filmin yarışacağı Kısa Film Yarışması festival yönetimince iptal edildi. Ardından, diğer festivaller de belgesel ve kısa film yarışmalarını iptal etmek durumunda kaldı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, metninde içki, aşk ve seksten söz edilen "CARMİNA BURANA" adlı kantatın İzmir Devlet Senfoni Orkestrası programından çıkartılmasını istedi.

Edirne Valiliği, Tiyatro Kumpanya'nın, ünlü şair Can Yücel'in şiirlerinden oluşturulan "Can" adlı oyununun Edirne'de sahnelenmesini yasakladı. Oyun, daha sonra sokakta sergilendi.

Eskişehir Film Festivali'nde gösterilmesi planlanan "O.H.A: Oflu Hoca'yı Aramak" filmi festival gösteriminden çıkarıldı. Kültür ve Turizm Bakanlığı, gerekçe olarak filmin eser işletme belgesine sahip olmamasını gösterdi. Filmin, geçen ay Ankara Film Festivali'ndeki gösterimine, Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürünün SMS mesajı ile izin verilmiş; daha sonra Genel Müdür görevden alınmıştı.

Ege Üniversitesi Rektörlüğü, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Çalışmaları Topluluğu tarafından 8.si düzenlenen 'Ege Belgesel Film Günleri'nin kampüs içindeki gösterimlerini yasakladı.

2 kez Sanat kurumlarında usulsüz görevden alma, atama ve zorla istifa olayı meydana geldi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Şehir Tiyatroları (İBŞT) oyuncularından Levent Üzümcü hakkında soruşturma açtı, Üzümcü, politik görüşü, 2013 Sosyalist Enternasyonal'de yaptığı konuşma, basına verdiği demeçler, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlar nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yüksek Disiplin Kurulu'na gönderilerek, İBŞT'den ihracı ve memurluk haklarının feshi istendi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın, bakanlıkta önemli görevlerdeki pek çok kişinin hukuksuz olarak "geçici görevlendirme" yoluyla pasifize edildiği ve bu görevlere bakana yakın olan birileri atanarak, aynı makam için iki maaş ödendiği ortaya çıktı.

8 kez Radyo, TV, gazete sansürü ve yasağı konuldu.

Charlie Hebdo dergisiyle dayanışma için ek olarak derginin bir bölümünü yayınlayan Cumhuriyet Gazetesi'nin dağıtımı, elinde hiç bir yasal dayanak ve karar yokken polis tarafından gazetelerin bulunduğu kamyonların önü kesildi, araçlarda arama yapıldı.

Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM), mesleklerinde 20 yılı dolduran ve sürekli basın kartı alma hakkı kazanan 94 gazetecinin kartlarını gerekçe göstermeden engelledi. Bir süredir kartlarını alamadıkları için kuruma başvuran, aralarında tanınmış medya yöneticileri, yazar ve televizyoncuların da olduğu değişik basın

kuruluşlarından gazetecilere “Sürekli nitelikte basın kartı başvurularına ilişkin kararların onaylanmaması uygun görülmiştir” açıklamasıyla yetinen kurum, başvuruların neden reddedildiğine dair bir açıklama yapmadı.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Adana 5. Sulh Ceza Hakimliği’nin, Hatay’ın Kırıkhan ilçesi ve Adana’da MİT’e ait araçların durdurulması ve aranması olayıyla ilgili yazılı, görsel ve internet medyasında her türlü yayının yapılmasının yasaklanmasına karar verdiğini açıkladı.

Radyo Televizyon Üst Kurulu, dört eski bakan için TBMM’de kurulan Riyolsuzluk soruşturma komisyonu haberlerinin yer aldığı gazeteleri ekranlarda okuyan televizyon programlarına ceza verdi.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Movimax Premier kanalında ‘+18’ işareti bulunan ve saat 01.00’den sonra yayınlanan Emmy ödüllü ‘The Normal Heart’ filmi için 13 bin 600 lira para cezası verdi.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Planet Çocuk kanalında yayımlanan “Titeuf” adlı çizgi filmde, geçen “seks, sperm, hamilelik, yumurtlama” gibi kelimelerin, çocukların ahlaki gelişimine zararlı olduğu gerekçesiyle kanalı cezalandırdı.

RTÜK, “Kara Kutu” dizisinde bir bira markasının ürününün yerleştirildiği gerekçesiyle diziyi yayınlayan Kanal D’ye 700 bin lira ceza kesti.

Raporda, “Dizide, alkolün ‘gündelik hayatın bir parçası’, ‘gündelik hayatın sıkıntılarını hafifletici ve başa çıkmayı kolaylaştırıcı’ olduğu şeklindeki mesajların izleyicilere verilmeye çalışıldığı görülmektedir” ifadeleri yer aldı.

Kurul “Öyle Bir Geçer Zaman ki” dizisindeki öpüşme sahnesi sebebiyle de Kanal D’ye iki defa ceza kesmiş, kanal toplam 859 bin 486 TL para cezası ödemek zorunda kalmıştı.

TRT Çocuk televizyonunda Pepee isimli çizgi filmdeki bazı diyaloglar sakıncalı bulunduğu için yayından kaldırıldı. Sansür ve baskı çocuk kanallarına da sıçradı.

17 kez diğer sanat dalları ve edebiyat alanında sansür ve yasaklama olayı yaşandı.

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, Beni Sen Öldür; Maraş 78 kitabının yazarı Aziz Tunç ve kitabın arka kapak yazısını yazan gazeteci Nedim Şener hakkında soruşturma başlattı.

Çukurova Üniversitesi'nin kütüphanesinde bulunan nü tabloları Yeni Akit isimli gazetesinin yaptığı haber sonucunda kaldırıldı. Üniversite ise yaptığı açıklamada talimatın rektörlükten geldiğini ve tabloların eskidikleri için kaldırıldıklarını savundu.

Kuruluşunun 30. yılını kutlayacak olan Grup Yorum'a stadyum engeli çıkartılıyor. Bir stadyum konseriyle 30. yılını kutlayacak olan Grup Yorum'a İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Elazığ'da uygun stadyum bulunamadı ve talepleri çeşitli gerekçelerle reddedildi.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Kulübü "Sanat Tarihi Merceğinden Güzellik Tarihi" başlıklı bir panel düzenledi. Paneli duyurmak amacıyla hazırlanan afişte, 16'ncı yüzyılın önemli sanatçılarından Tiziano Vecellio'nun Amor sacro e Amor profano (Kutsal aşk ve beşeri aşk) adlı resmi kullanıldı. Fakat bu tablo yönetim tarafından "açık saçık" bulundu ve izin verilmesi için sansür uygulanması gerektiği Kulübe belirtildi. Sanat Tarihi Kulübü de bunun üzerine "sansür tasarımı" konulu bir toplantı gerçekleştirdi.

Grup Yorum'un 12 Nisan Cumartesi günü Bakırköy Halk Pazarı'nda yapmayı planladığı "Bağımsız Türkiye" adlı konser önce valilikçe, ardından mahkemece engellendi.

İstanbul Valiliği'nin konseri yasaklamasının ardından, Grup Yorum avukatları aracılığıyla İstanbul 9. İdare Mahkemesine yürütmeyi durdurma davası açtı.

Dava dilekçesinde yasak kararının kanuna aykırı olduğu, mahkemenin acilen karar vermesi gerektiği belirtildi. İstanbul 9. İdare Mahkemesi başvuruya ilgili kararını, Valiliğin savunmasını aldıktan sonra vereceğini belirtti.

Muhafif tavrı nedeniyle pek çok kez AKP hükümetinin sansürüne hedef olan, dünyaca ünlü müzisyenimiz Fazıl Say'ın "İstanbul Senfonisi" adlı eserinin Katar'da bir konserde yorumlanması, Türkiye'nin Katar Büyükelçiliği tarafından engellendi.

Sanatçı Sarkis'in 56. Venedik Bienali'nde yer alan 'Nefes' isimli eseri için hazırlanan katalogda Raket Dink'in kaleme aldığı metin nedeniyle Dışişleri ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile bazı sergi destekçilerince kitabın dağıtımını engellendi.

Antalya Devlet Senfoni Orkestrası'nca yorumlanacak olan, Fazıl Say'ın 'Nazım Oratoryosu', Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün telefon emriyle, gerekçe belirtilmeden programından çıkarıldı. Devlet Çok Sesli Korusu da yaptığı bir açıklama ile bundan sonra koroda Fazıl Say ile birlikte çalışmama kararı aldığını duyurdu.

Sincan 1 No'lu F Tipi Cezaevi'nden, CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba'ya bir mahkum tarafından gönderilen, içinde karikatürlerin de bulunduğu iki sayfalık mektuba, cezaevi idaresince ilginç bir sansür uygulandı. Karikatürlerin, İnfaz Hakimliği'nce "Çizimlerde Cumhurbaşkanı'nın

ve resmi kurum binalarının resimlerinin kullanıldığı ve bu çizimlerin kişi ve kurumları küçük düşürücü olduğu, alaya aldığı” gerekçesiyle verilen kararla sansürlendi ve mektuptan çıkarıldı.

Bu yıl “Arkadaşım Bienal” temasıyla 2. si düzenlenen “Çanakkale Çocuk Bienali”ndeki Berkin Elvan ile ilgili bir çalışma nedeniyle ilkokul öğrencilerinin sergiyi gezmeleri, Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yasaklandı.

Harbiye Açık hava Tiyatrosu yönetimi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden gelen emir doğrultusunda, Fikir Kulüpleri Federasyonu’nun düzenleyeceği ‘Büyük Gençlik Buluşması’ konseri için salon tahsisini iptal ederek, konseri yaptırmadı.

Maden Tetkik Arama (MTA) Enstitüsü Tabiat Tarihi Müzesi’ndeki müze tanıtımında “insan evrimi” ile ilgili bölüm sansürlenerek, ziyaretçilerin bölümü gezmeleri engellendi.

Fransız fotoğrafçı ve sokak sanatçısı JR’ın, “Şehrin Kırışıklıkları” (Wrinkles of the City) projesi kapsamında, Mayıs ayından bu yana Balat’taki yıkık bir binanın duvarında gerçekleştirdiği duvar resmi boya ile kapatıldı. Fatih Belediyesi, suçlamaları kabul etmedi ve saldırıyı kimin yaptığı karanlıkta kaldı.

LGBTİ “Onur Haftası” kapsamında gerçekleştirilecek etkinlikler ve bu kapsamda düzenlenmesi planlanan Boston Gay Men’s Chorus (Boston Eşcinsel Erkek Korosu) konseri, Vahdet, Yeni Akit, Yeni Şafak gibi gazeteler tarafından ‘Sapıklık kol geziyor’, ‘Eşcinselliği yayma misyonlu orkestra Türkiye’ye geliyor’ gibi ifadelerle karalanmaya çalışıldı. Yeni Şafak gazetesi köşe yazarı Hayrettin Karaman, eşcinselliğin ‘ahlaksızlık’ olduğunu savundu. “Eşcinseller namuslu ve onurlu insanların aralarına katılamazlar, yaptıkları tiksinti ile karşılaşır” dedi. Bu ve benzeri baskılar yüzünden, Zorlu PSM’de yapılacak olan konser, mekan yönetimince iptal edildi. Boston Gay Men’s Chorus konseri, 27 Haziran’da Boğaziçi Üniversitesi Güney Kampüsü’nde gerçekleşti.

Grup Yorum’un 4 Temmuz Cumartesi günü Ankara’da Sıhhiye Meydanı’nda düzenleyeceği 30. Yıl konseri Ankara Valiliği tarafından yasaklandı. Valilik kararında, “Konserin toplumun bazı kesimleri tarafından tepki toplayabileceği için uygun görülmediği” gerekçesi ileri sürüldü.

Grup Yorum’un 30. yıl kapsamındaki İstanbul konseri de Valilik tarafından yasaklandı. Grup Yorum avukatlarının İdari Mahkemeye yaptıkları başvuru sonucu, mahkeme ‘Yürütmeyi Durdurma’ kararı verdi ve konser 28 Haziran’da Bakırköy’de gerçekleşti. Mahkeme kararına rağmen Emniyet, “konsere gitmeyin” pankartları ile konseri engellemeye çalıştı.

Kars Belediye Başkanı Murtaza Karaçanta, Ermeni asıllı Caz piyanisti Tigran Hamasyan’ın Ani Harabeleri’nde verdiği konsere nefret söylemi içeren ifadelerle tepki gösterdi. Konserle ilgili basın toplantısı yapan Kars Ülkü Ocakları Başkanı Tolga Adıgüzel de, “Satılmış hainler sabrımızı mı zorlamak istiyor? Yoksa bizler de Kars caddelerinde Ermeni avına mı çıkalım?” dedi.

8 kez kültür varlıklarına ve sanat alanlarına saldırı gerçekleşti.

Suudi Arabistan Kralı Abdullah bin Abdulaziz el-Suud’un ölümü üzerine ilan edilen bir günlük milli yas nedeniyle Devlet Tiyatroları da bir günlüğüne perdelerini kapattı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları’nda (İBBŞT) Genel Sanat Yönetmeni Erhan Yazıcıoğlu, Başbakanlıktan gelen emir nedeniyle oyunları iptal ettiklerini belirterek “Emir demiri keser” dedi.

8Ocak 2015'te İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, Emek Sineması'nı yıkan proje hakkında "kamu yararı olmadığı ve hukuka uygunluk bulunmadığı, tarihi ve kültürel yapılara telafisi güç ve hatta imkansız zararlara yol açacağı" gerekçesiyle yürütmeyi durdurma kararını açıklamasına karşın inşaatı yapan firma "Kamer İnşaat" çalışmalarına devam etmekte, AKP'li Beyoğlu Belediyesi ise söz konusu inşaatı halen mühürlemedi.

Tophane'deki Daire Sanat Galerisi'nde gerçekleşen 'Çoktan Seçmeli' adlı serginin açılışına saldırı gerçekleşti. Saldırgan grup sanatçıları "Sizi burada yaşatmayacağız" diyerek tehdit etti.

Polis karakoluna çevrilen İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin (AKM) içindeki pek çok önemli teknik aksam ve diğer eşyaların ikinci elcilerde, hurdacılarda satıldığı ortaya çıktı. 7 yıldır kapalı olan AKM, bugün içi boş, camları kırık ve atıl bir halde hâlâ onarılmayı bekliyor.

İstanbul Piramid Sanat'taki "Çırılçıplak" adlı sergisi MHP Beyoğlu İlçe Teşkilatı tarafından hedef alındı. MHP İlçe Teşkilatı yaptığı açıklamada "Bunun sanat değil pornografi olduğunu" söyleyerek olası bir fiziki saldırıya kapıyı açtı. Kültür ve Turizm Bakanlığı sanatın hedef alınmasına seyirci kaldı.

İÜ Merkez Kütüphanesi yıkılıyor. Kütüphaneyi yıkacak projeye 4 No'lu Kurul'dan onay çıktı. Mimarlar Odası'nın binanın modern mimarlık mirası

örneği olması nedeniyle yaptığı tescil başvurusu reddedildi. İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nin projesi 1964 yılında düzenlenen ulusal yarışma ile mimar Şandor Hadi ve Hüseyin Başçetinçelik tarafından tasarlandı. 1970'te yapımına başlanan bina 1985 yılında tamamlanarak hizmet vermeye başladı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı çürümeye terk edilen İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin geleceği ile ilgili sorulara yine yanıt vermedi.

Devlet Opera ve Balesi (DOB) Genel Müdürü Selman Ada, Cumhuriyet dönemi mimarisinin Ankara'daki en güzel örneklerinden biri kabul edilen ve 1933-1934 yıllarında inşa edilen tescilli Ankara Opera binasına, Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun onayı olmadan 'makam odası' yaptırdı.

4 olayda hükümetin, sanat ve kültür sübvansiyonları saydam ve hakkaniyetli olmadığı için tartışma konusu oldu.

AKP'li Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Antalya Kültür Sanat Vakfı (AKSAV) işbirliğiyle 17 yıldır verilen Altın Portakal Şiir Ödülü Töreni, belediyenin AKSAV 'a destek vermemesi nedeniyle bu sene gerçekleştirilmeme kararı alındı.

Istanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Kültür Müdürlüğü tarafından geçen Aralık ayında çıkılan ihale sonuçlandırılmadığı için bütün kültürel etkinlikler iptal edildi. Birçok sanatçı turne programlarını yıllık yaptığı, yurtdışından gelecek sanatçıları bir festivalde buluşturmanın da bu durumda zorlukları ortadayken kültürel etkinliklerin diğer belediye hizmetleri gibi ihaleyle gerçekleştirilmesi tartışma yarattı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın şubat ayı sonunda yayımladığı, "2014 Yılında Yapılan Yardımlar" listesinde, en büyük payı 51. Antalya Altın Portakal Film Festivali'ne ayırdığı görüldü. Bakanlık, Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı "Anset Özel Sağlık ve Eğitim, Kültür, İnşaat Şirketi" aracılığıyla, festivale iki seferde 1 milyon 550 bin TL aktardı. Oysa 2013'te 50. yılını kutlayan festivale herhangi bir maddi destekte bulunulmamıştı. Antalya Büyükşehir Belediyesi, son yerel seçimlerde, CHP'den AKP'ye geçmişti. (Burada festivale yardım edilmesine itiraz edilmiyor. AKP'nin belediyeler arasındaki yaptığı ayrımcılık dile getiriliyor.)

Devlet Opera ve Balesi (DOB) Genel Müdürlüğü'nce provaları yapılmış, kostüm ve dekorları tamamlanmış 4 eser 'telif sıkıntısı' gerekçesiyle programdan kaldırılırken, Genel Müdür Yardımcısı Cumhur Böler'in eşi İpek Mutaf Böler'in "Ninniler Günü, Kırmızı Pabuçlu Kız ve Sihirli Müzik" adlı eserine telif ödenmesine karar verildi.

21 olayda ise kültür ve sanat insanlarına cezalandırma, hedef gösterme ve sözlü saldırı gerçekleşti.

Başbakan Davutoğlu, Ankara Esenboğa Havalimanı'nda düzenlediği basın toplantısında Cumhuriyet gazetesinin Paris'te terörist saldırıya uğrayan Charlie Hebdo ile "dayanışma" amacıyla seçki yayımlamasını, "Bu basın özgürlüğü değildir, basın özgürlüğü ile hakaret etme alçaklığını yan yana koyamayız" sözleri ile gazeteyi ve yazarlarını hedef gösterdi.

Gazeteci-Spiker Sedef Kabaş, 17-25 Aralık operasyonu ile ilgili Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşım nedeniyle gözaltına alındı. Kabaş, "terörle mücadelede görev almış şahısları hedef göstermek" ile suçlanıyor.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın damadı ve iş insanı Ömer Faruk Kavurmacı, bir köşe yazısı nedeniyle Cumhuriyet yazarı Çiğdem Toker'den bir milyon TL tazminat istiyor. 29 Eylül 2014 tarihli suça gerekçe yapılan yazısında Toker, Vatan Caddesi üzerinde bulunan, afet toplanma alanı ilan edildiği halde birkaç yıl önce Kavurmacı'nın da ortağı olduğu Metal Yapı Konut AŞ adlı şirkete satıldığını belirttiği arazinin imara açılmasına dair endişelerini paylaşıyordu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Bilal Erdoğan'ın 17 Aralık 2013 yolsuzluk Ciddialarının dillendirildiği süreçte yargılanmasına neden olduğu gazeteci Can Dünder hakkında, yine Erdoğan'ın şikâyetiyle soruşturma açıldı. Dünder'in röportajla basın özgürlüğünün sınırlarını aştığı iddia edilerek suça ortak olduğu savunulan dilekçede, gazetecinin Erdoğan'ı suç işlemek için örgüt kurmak ve yönetmek ile itham ettiği, toplum nezdinde algı oluşturulmaya çalıştığı savunuldu.

İleri Haber muhabiri Meryem Yıldırım, Gülsuyu'nda, zorunlu din derslerine karşı ve laiklik talebiyle yapılan boykotu takip ederken polis tarafından tartaklandı. Yıldırım, Gülsuyu'nda bulunan Kaşgarlı Mahmut Orta Okulu'nda boykotu takip ediyordu. 10 kişinin gözaltına alındığı okulun önündeki TOMA, Akrep ve polislerin fotoğraflarını çeken Yıldırım polisin saldırısına uğradı.

Twitter mesajları nedeniyle bir ay önce gözaltına alınan Hollandalı gazeteci Frederike Geerdink hakkında "PKK propagandası yapmak" iddiasıyla iddianame düzenlendi. 1991 yılından beri yürürlükte olan Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 7/2 maddesi uyarınca hakkında açılan soruşturma tamamlanan Geerdink, Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde beş yıla kadar hapis istemiyle yargılanacak.

Bir konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı eleştirdiği için yazar Murat Menteş'in etkinliği Üsküdar Belediyesi tarafından iptal edildi. Erdoğan'ı eleştirdiği bir konuşmasının görüntüleri internette yayılan Menteş'in Üsküdar Kitap Fuarı kapsamındaki imza günü ve söyleşisi iptal edildi.

Sanatçı ve hayvan hakları savunucusu Leman Sam'a 1 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. Davanın sebebi Sam'ın geçtiğimiz Kurban

Bayramı'nda attığı bir tweet. Tweette Sam, "Benim için IŞİD ile bıçağını masum bir hayvanın boğazına dayayan aynı duygudadır" yazmıştı. Leman Sam'a bu tweetinden sonra Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç "zavallı" demiş, bunun üzerine de "halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılamaktan dava açılmıştı.

Bundan 10 yıl önce "Tayyipeler Alemi" konulu karikatür kapağı nedeniyle tazminatla yargılanan haftalık Penguen mizah dergisi, yine Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın açtığı ceza davasıyla karşı karşıya bulunuyor.

Haftalık mizah dergisinin 21 Ağustos 2014 tarihli kapağında henüz Cumhurbaşkanı seçilen Erdoğan'a hakaret edildiği iddiasıyla karikatüristler Bahadır Baruter ve Özer Aydoğan hakkında Ceza Kanunu'nun 125/3 maddesi uyarınca 2 yıl 4 aya kadar hapsi istemiyle dava açıldı. Şikayetçi Cem S. dilekçesinde "Derginin son kapağında Sn. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a hitaben karşısındaki kişi amiyane parmaklarıyla top işareti yapmıştır" dedi,

Heykeltıraş Mehmet Aksoy, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Ucube' sözünden Hötürü tazminata mahkûm edilmesinin ardından, "Haram parayı heykele yatırmam" dedi.

Erdoğan bu söz için de suç duyurusunda bulundu. Erdoğan 2011'de Kars'ta düzenlediği mitingde, İnsanlık Anıtı'na "ucube" demiş ve ardından anıt vinçle kaldırılmıştı. Aksoy 'un açtığı davada Erdoğan,10 bin TL manevi tazminat ödemeye mahkûm olmuştu.

Sahne sanatları eleştirmeni Üstün Akmen'e bir köşe yazısında "hakaret ettiği" gerekçesiyle 10 bin TL'lik manevi tazminat davası açan Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik, Akmen'e bu kez de 50 bin liralık bir dava açtı.

Akmen, 29 Ekim tarihli "TÜSAK Yasa Tasarısı, Meclis'e Varmadan Ortadan Kaldırılmalı" başlıklı yazısında "Sanatçılara eş menendi görülmemiş işkence", "kültürsüz kültür bakanı" gibi ifadeler kullanmış, bunun üzerine Bakan Çelik 10 bin TL'lik tazminat dava açmıştı.

Gezi olaylarında yaralandıktan 9 ay sonra hayatını yitiren Berkin Elvan için, 'Sanat Meclisi', "Berkin için 11 Mart'ta hayatı durdur" sloganı ile bir video klip hazırladı.

Bu klipte yer alan 11 sanatçı hakkında yapılan şikayet üzerine, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Suçları Bürosu klibi inceledi.

İncelemenin ardından, sanatçılar (Mustafa Altıoklar, Zuhâl Olcay, Cahit Berkay, Levent Üzümcü, Hüseyin Turan, Grup Yorum üyeleri, Sinan Tuzcu, Bülent Emrah Parlak, Efkan Şeşen, Tayfun Talipoğlu, Tarık Akan ve Şevval Sam) hakkında “suç işlemeye alenen tahrik” suçundan soruşturma başlatıldı.

İfade vermek üzere İstanbul Adliyesi’ne giden sanatçılar , kendilerine hakaret edildiği ve hedef gösterildikleri gerekçesiyle bazı yayın organlarından şikayetçi oldular.

Gazeteci Soner Yalçın, “Kayıp Sicil – Erdoğan’ın Çalınan Dosyası” kitabında Bilal Erdoğan’a hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı davada 1740 TL adli para cezasına çarptırıldı.

Tiyatro ve sinema oyuncusu Defne Halman, 20. Sadri Alışık Oyunculuk Ödülleri töreninde yaptığı konuşmada “Rumelihisarı Sahnesine meşcit yapılmasına izin vermeyelim” dediği için Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından hedef alındı. Erdoğan “Sanatçı olduğu iddiasındaki birileri çıkıyor; ‘Biz buraya meşcit yaptırmayız’ diyor. Siz kimin bağından kimi kovuyorsunuz” dedi.

Kültür Bakanı'nın sanatçılara açtığı "hakaret davaları" sürüyor. Tiyatro Sanatçısı ve Sanatçılar Girişimi Sözcüsü Orhan Aydın ve Tiyatro Eleştirmeni Üstün Akmen, Bakanın kendileri hakkında açtığı yeni davalar için ifade verdiler.

Heykeltraş Mehmet Aksoy, kendisine yönelik yeni bir suç duyurusu nedeniyle savcılıkta ifade verdi. Kars'ta yaptığı "İnsanlık Anıtı" heykeli, Tayyip Erdoğan tarafından 'ucube' olarak nitelendirilen ve bu nedenle 10 bin lira tazminat kazanan Mehmet Aksoy, davayı kazandıktan sonra verdiği röportajda, "Kazandığınız parayla yeni heykeller yapacak mısınız?" sorusuna "Haram parayı heykele yatırmam" cevabını vermiş ve bu nedenle Erdoğan'ın avukatları Mehmet Aksoy hakkında İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştu. Savcılık, hazırladığı iddianamede Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle Aksoy'un 4 yıl 8 aya kadar hapsini istedi. Aksoy savcılığa verdiği ifadede, "Bu, herhangi bir emek ve ter karşılığı kazanılan bir para olmadığı için bu tabiri kullandım. Suçlamaları kabul etmiyorum" dedi.

Fethullah Gülen'le ilgili yayınlanmamış kitabından ötürü hapis yatan gazeteci Ahmet Şık hakkında, 'Paralel Yürüdük Biz Bu Yollarda' kitabı nedeniyle 32 aya kadar hapis istemiyle dava açıldı. Eski Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın şikâyetiyle açılan davada Şık, kitabında Yıldırım'a hakaret ettiği gerekçesiyle yargılanacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve oğlu Bilal Erdoğan'a hakaret suçlamasıyla İstanbul 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanan yazar Emrah Serbes hakkında zorla getirilme kararı verildi. Serbes, CNNTürk kanalında 2 Temmuz 2014 tarihinde yayınlanan 'Burada Laf Çok' isimli programa konuk olmuş ve kitaplara uygulanan vergileri eleştirerek, 'bu vergiler de son milyon bükücü Bilal'e gidiyor' demişti. Mahkeme, Erdoğan ailesinin davaya katılma talebini de kabul ederken, Serbes Twitter hesabından duruşmaya gittiğini açıkladı, "Hakim yok dediler geri döndük, başka bir hakime yakalama kararı çıkartmışlar" dedi.

Yazar Ali Emre Özsoy hakkında, "Hırsız vaaar" adlı kitabında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'a hakaret ettiği suçlamasıyla dava açıldı.

Özsoy kitabında Bilal Erdoğan'ı "çete üyesi" olarak tanımlayarak babasının talimatlarıyla yasadışı işlere aracılık ettiğini yazmıştı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Bürosu savcısı Umut Tepe, hazırladığı iddianamede Özsoy'un iki yıl sekiz aya kadar hapis cezasıyla yargılanmasını istedi.

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, Beni Sen Öldür / Maraş 78 kitabının yazarı Aziz Tunç ve kitabın arka kapak yazısını yazan gazeteci Nedim Şener hakkında soruşturma başlattı.

Soruşturma, Malatya Cezaevi'nde silah kaçaklığından yatan bir hükümlünün "Bu kitap ülkeyi böler" şikayeti nedeniyle başlarken, kitabı okumadığını söyleyen şikayetçi R.T. dilekçesinde, Tunç hakkında "sözde yazar", Şener hakkında ise "sözde gazeteci" ifadesini kullandı. Maraş katliamıyla ilgili kitabın kamu düzenini ve güvenliğini bozduğunu iddia etti.

Halk müziği sanatçısı Kutsal Evcimen hakkında, Malatya 11. Uluslararası Arguvan Türkü Festivali'nde söylediği "Satın Eşek Sıpaları" adlı türkü ve konuşması nedeniyle dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle soruşturma açıldı.

Soruşturma kapsamında ifade veren Evcimen söz konusu türkünün Rıza Karahan tarafından 30 yıl önce bestelendiğini belirterek, "Halk müziğinde teşbiğ ve mecaz vardır. Kesinlikle şahsi hiçbir söylem yok. Benim söylediğim türkü ve konuşmamda şahıslara hakaret yoktur. AKP iktidarı kendi gibi düşünmeyen herkes üzerinde baskı kuruyor ve yargılıyor" dedi.

Tiyatro oyuncusu Haldun Akçiksözlü, “Laz Marks” adlı stand up oyununda dönemin Başbakan’ı Erdoğan’a hakaret ettiği iddiasıyla Yargıtay tarafından kesinleşen 6 bin TL para cezasını ödemediği gerekçesiyle gözaltına alındı.

Tiyatro gösterimi için Almanya’ya giderken havaalanında gözaltına alınan oyuncu, aynı zamanda yönetmenliğini yaptığı oyunla ilgili 2011 yılında Çorum’da açılan davada yargılanmış ve ceza almıştı. Akçiksözlü, cezasının kesinleştiğinden haberi olmadığını belirterek, herhangi bir tebligatın yapılmadığını söyledi.

YAZMA!

OYNAMA!

KONUŞMA!

**KÜLTÜR VE SANATA UYGULANAN
BASKI VE SANSÜR RAPORU
2015**

(1 OCAK 2015 - 30 HAZİRAN 2015)

